

استفتاءات وقف

از مقام معظم رهبری (ادام الله ظله)

استفتاء: شخصی مساحت پانصد متر زمین تصرفی خود را در حال صحت جسم و ثبات عقل و شعور وقف بنای اصغریه نمودند اما پس از گذشت سه سال از این موضوع، واقف پشیمان شده و اظهار نمودند که چون اداره آموزش و پرورش هم برای احداث مدرسه از آن زمین گرفته‌اند، از دادن این زمین منصرف شدم. هم اکنون چندین سال هست که واقف فوت نموده و زمین هم بین وارثین تقسیم و توزیع گردیده، بدین وسیله استعلام می‌شود که این زمین با اجراء صیغه وقف و قولنامه امضاء شد، و اظهارات سه سال بعد و پشیمانی واقف، وضعیت این زمین به چه صورت می‌باشد؟ اعلام فرمایید.

بسمه تعالی
 اگر صیغه وقف خوانده شده و زمین مزبور
 به صورت شرعی تحویل داده شده است، دیگر
 واقف نمی‌تواند آنرا بهم بزند ولی باید
 همان استفاده اگر در وقف معین شده
 از زمین بشود تغییر ندهد، ولی
 بنابراین زمین کوی صومعه شرعی در
 ۱۴۴۰۶
 واقف مزبور
 در وقت مزبور
 در وقت مزبور

بسمه تعالی

اگر صیغه وقف خوانده شده و زمین مزبور به متولی شرعی تحویل داده شده است، دیگر واقف نمی‌تواند آن را بهم بزند ولی باید همان استفاده‌ای که در وقف معین شده از زمین بشود و تغییر ندهند، ولی چنانچه زمین تحویل متولی شرعی و جهت وقف داده نشده، وقف تمام نیست و واقف می‌توانسته از وقف منصرف شود.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: زمینی آن که در اصل جنگل بوده توسط شخصی تصرف و بعداً وقف گردیده، و برای

کارهای عام المنفعه در اختیار اشخاص قرار گرفته است، آیا این وقف صحیح است و می تواند عرصه و اعیان را وقف نماید؟

بِسْمِ اللَّهِ
 اگر با اجازه مقام مسئول زیربط اعیاء کرده و
 مالک شرعی آن نیست میتواند آنرا وقف کند
 ۱۴۴۲۸

بسمه تعالی

اگر با اجازه مقام مسئول زیربط اعیاء کرده و مالک شرعی آن شده است، می تواند آن را وقف کند.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه ای

استفتاء: عده ای افراد خیر با جمع آوری کمک هایی از مردم، بنایی را جهت انجمنی با نام انجمن توحیدی تأسیس کردند ولی از آنجا که این انجمن منحل شد این بنا توسط مؤسسين انجمن مذکور وقف مسجد محل گردید و پس از اینکه مسئولین امور مسجد ساختمان مذکور را بلا استفاده و متروکه رها کردند، اداره بهزیستی با توافق مسئولین مسجد و صرف هزینه های فراوان آن را تعمیر و در جهت خدمت به تعداد کثیری از خان زاده های محروم و بی سرپرست مورد استفاده قرار داد، اکنون متولیان مسجد ادعای مالکیت و تخلیه این ساختمان را نموده اند. لطفاً بفرمایید با توجه به این که این بنا از کمک های مردمی جهت انجمن فوق تأسیس شده، آیا وقف برای مسجد صحیح است؟

بِسْمِ اللَّهِ
 فیانچه زمینگان پول اعیاء بر بن بستین داده باشنه وقف فرمودیم لایحه است
 و ایدم فرموده را کتبه و کتبه مسجد بر بنه و نام بر فرموده فرموده است
 ۱۴۴۳۳

بسمه تعالی

چنانچه دهندگان پول اختیار به مؤمنین داده باشند، وقف مزبور صحیح بوده است و باید محل مزبور را تخلیه و تحویل جهت مسجد بدهند و قابل خرید و فروش نیست.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: کوهیست موقوفه که علفشان را برای مخارج و مصرف حسینیه و مسجدی می‌فروخته و هیزمش را اهالی آن قریه برای خودشان می‌آوردند، حالا آن کوه موقوفه را مردم قریه بین خود تقسیم کرده حتی بعضی‌شان منزل شخصی برای خود ساخته‌اند آیا چنین عملی جایز است؟ بر فرض عدم جواز منازل شخصی و تصرفات دیگر چه حکمی دارد؟

بنا

وقف کوه و تقسیم آن صحیح نیست . بلی اگر حریم موقوفه باشد حکم وقف دارد

و ضابطه بنا بر این است که اگر ملک احیا کننده می‌شود که بعد از آنکه مالک

می‌باشد آن را وقف کند و با فرض عدم صحت وقف اگر اهل

قریه باین مورد تقسیم کرده اند که از هر قسمت بعضی استفاده

مانع ندارد و لا بجز تقسیم ملک با حقی نیست

۱۴۳۸۶

بسمه تعالی

وقف کوه و تقسیم آن صحیح نیست. بلی اگر حریم موقوفه باشد، حکم وقف دارد و چنانچه با شرایط احیاء شود ملک احیا کننده می‌شود که بعد از این که مالک شد می‌تواند آن را وقف کند و با فرض عدم صحت وقف اگر اهالی قریه به این طور تقسیم کرده‌اند که از هر قسمت بعضی استفاده کنند، مانع ندارد ولی مجرد تقسیم مزبور موجب مالکیت یا حقی نمی‌شود.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: ملکی است موقوفه خاص مسجد جامع که از قدیم الایام تاکنون در اختیار موذن بوده است. آیا اداره اوقاف مجاز به اجاره دادن ملک موقوفه مورد نظر می‌باشد و آیا اداره اوقاف می‌تواند درآمد آن را در غیر مورد وقف صرف نماید؟ نظر مبارک را امر به تحریر فرمایند.

سپه

عواید وقف باید زیر نظر متولی شرعی و با مراد متولی منصوب حاکم شرع
در جهت وقف هرگز نشود و تخلف و تغییر جایز نیست
در رسیدگی به قضیه شخصی برکول است مسئولین محترم

در جمهوری اسلامی
۱۴۴۰۴

بسمه تعالی

عواید وقف باید زیر نظر متولی شرعی و با نبود متولی منصوب حاکم شرع در جهت وقف صرف نشود و تخلف و تغییر جایز نیست و رسیدگی به قضیه شخصی موکول است و مسئولین محترم در جمهوری اسلامی.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: پدر بزرگ حقیر حدوداً هفتاد سال پیش باغ انگوری را وقف کرده‌اند و چند سال پیش از دنیا رفته‌اند و فعلاً این موقوفه در اختیار پدر من می‌باشد، که به خاطر ضعف توان احیاء آن را ندارد و اگر همین طوری بماند خراب می‌شود و از بین می‌رود و دیگر کسی به اجاره آبادش نمی‌کند، و مسئولیت نمی‌پذیرد آیا می‌توان این باغ را فروخت و پولش را به تشکیلات امام حسین علیه‌السلام بدهند یا نمی‌توانند بفروشند، خواهشمندم حکم مسأله را بیان فرمائید.

ضمناً متذکر می‌شوم که ایشان با زبان آذری وقف کرده‌اند و با صیغه مخصوص اداء نکرده‌اند بلکه گفته‌اند من این باغ را وقف کرده‌ام تا هر چقدر درآمد داشته باشد، صرف مخارج امام حسین علیه‌السلام بشود.

بسمه تعالی
 وقف قابل خرید و فروش نیست، و هرگونه تصرف در وقف
 باید زیر نظر متولی شرعی موقوفه باشد، و در صورتیکه متولی
 مایه باشد می تواند وکیل بگیرد، و در صورتیکه متولی خاص
 نداشته باشد تولیت با حاکم شرع است، و به طرزنا
 وقف کرده باشد و تحویل متولی وقف داده باشد صحیح است
 و باید طبق آن عمل شود
 ۱۴۳۷۹

بسمه تعالی

وقف قابل خرید و فروش نیست، و هرگونه تصرف در وقف باید زیر نظر
 متولی شرعی موقوفه باشد، و در صورتی که متولی مایل باشد می تواند وکیل
 بگیرد، و در صورتی که متولی خاص نداشته باشد تولیت با حاکم شرع است،
 و به هر زبانی وقف کرده باشد و تحویل متولی وقف داده باشد صحیح است
 و باید طبق آن عمل شود.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه ای

استفتاء: آسیابهای آبی که در حاشیه شهر وجود داشته اند و به تدریج از بین رفته و حال
 خرابه های آن موجود است در صورتی که هیچ گونه حصاربندی مشخصی نداشته باشد، دارای چه
 حکمی است و حد و حدود بارانداز آن شرعاً چه مقدار می باشد؟ لطفاً مرقوم فرمایید.

بسمه تعالی
 آسیاب آبی اگر وقف بوده با خراب شدن از وقفیت خارج نمیشود، و اگر ملک بوده
 تا مالک از آن اعراض نکرده بر ملک او باقی است و تعیین حد و عرض آن با عرف
 محل است
 ۱۰۰۶۱

بسمه تعالی

آسیاب آبی اگر وقف بوده با خراب شدن از وقفیت خارج نمی شود، و اگر
 ملک بوده تا مالک از آن اعراض نکرده بر ملک او باقی است و تعیین حدود و

حریم آن با عرف محل است.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: آیا می‌توان وسایل وقف مسجد را از قبیل تریبون، پایه مکروفون، موتور برق، برای سوگواری سیدالشهداء حسین بن علی علیه السلام جهت دسته آرایی و راهپیمایی به بیرون از مسجد برده شود در صورتی که هیئت برای خودش مستقل باشد، و اگر از مسجد خارج شود چه حکمی دارد؟ دستور فرمایید تا از اوامر حضرتعالی اطاعت شود.

بسمه
اگر وقف مسجد که در مسجد از آن استفاده شد
بیرون بزرگواران وقف باید همان راه
که وقف برای آن مسجد بزرگواران نمایند
۱۵۱۲۹

بسمه تعالی

اگر وقف شده که در مسجد از آن استفاده شود، بیرون نبرند و از وقف باید به همان راهی که وقف برای آن شده بهره‌برداری نمایند.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

۱۵

استفتاء: قطعه زمینی در جوار قبرستان مترو که ای با سابقه حدود ۲۰۰ سال در کنار ملک اینجانب قرار دارد، وجود آن باعث در معرض تعرض قرار گرفتن کشت و زراعت بنده به دلیل عدم مالک مشخص و استفاده عموم به عنوان محل خرمن کوبی و تردد گردیده، با توجه به این که مرجعی به عنوان تصمیم گیرنده برای این گونه موارد وجود ندارد.

اینجانب در صورت صلاحدید و امر مقام ولی امر حاضرزم زمین یاد شده را کشت نموده عاید آن را به هر ترتیبی که دستور فرمایید واریز نمایم، کسب تکلیف موجب آسودگی خاطر و ادای وظیفه می‌باشد.

بسمه تعالی

قبرستان را نمی‌شود تصرف کرد و باید برای دفن مؤمنین از آن استفاده شود.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: زمینی وقف آب انبار شده بود و مورد بهره‌برداری قرار می‌گرفت و طبقه همکف آن گوشه‌ای بنای مسجد و قسمت اعظم آن حسینیه می‌باشد، و این آب انبار برای تقریباً ۳۰ سال بدون استفاده افتاده و قابل بهره‌برداری برای مورد وقف نمی‌باشد، آیا با توجه به نیاز مبرم و اساسی جوانان و کتاب‌دوستان و عدم وجود یک فضای فرهنگی برای رفع نیازمندی‌های اعتقادی و فرهنگی، اجازه می‌فرمایید که این مکان را به کتابخانه تبدیل نموده و از فضای همکف کمافی‌السابق به عنوان مسجد و حسینیه استفاده شود.

ریا
 امر وقف با مؤثر شرعی آن است که با وجود مؤثر ادا و احوال ممکنه در
 با برود ادا حاکم شرع مؤثر است و اگر بیع نحو استفاده از وقف
 در جهت وقف ممکن نیست، مؤثرانه با نظر مؤثر شرعی در ملل
 هیزات از جمله کتابخانه از آن استفاده کنند
 ۱۵۱۲۶

بسمه تعالی

امر وقف با متولی شرعی آن است که با وجود متولی خاص او دخالت می‌کند و با نبود او حاکم شرع متولی است و اگر به هیچ نحو استفاده از وقف در جهت وقف ممکن نیست، می‌توانند با نظر متولی شرعی در مطلق خیرات از جمله کتابخانه از آن استفاده کنند.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای